

Salve Mater

Salve Mater

Diana van Bezouwen

Schrijver: Diana van Bezouwen

Coverontwerp: Michael van Zomeren-Maas , Daniel Blom en
Kimberley Niemeijer

ISBN: 9789402181968

©Diana van Bezouwen

1. Enthousiast

‘Ah, toe nou. Ga mee. Je zult het fantastisch vinden!’

Tegen zoveel enthousiasme was ik niet opgewassen.

Aan de ene kant raakte hij me door de passie waarmee hij de boodschap aan me probeerde over te brengen en aan de andere kant waren het zijn groenbruine ogen die glinsterden als nieuwe knikkers en die mij uitdaagden om *ja* te zeggen. Halverwege het verhaal hing ik al aan zijn lippen.

Hoe kon ik nou nog weigeren?

Tegen beter weten in deed ik nog een poging om er onderuit te komen.

‘Weet je wel zeker dat ik mee mag? Vinden je vrienden dat niet erg? Moet je het niet eerst overleggen?’

Hij schudde demonstratief zijn hoofd.

‘Natuurlijk niet. Doe niet zo gek. Ik regel het wel. Zeg me dat je het doet. Alsjeblieft! Doe het!’

Ik zuchtte diep: ‘Oké, ik doe het!’

Het leek op tegenwerken, maar hij kende me te goed.

Er verscheen een glimlach op zijn gezicht. Hij was oprecht blij. Blij om mij eindelijk te kunnen laten zien waar hij zo vreselijk gepassioneerd door was geraakt.

Hij had het er wel vaker met mij over gehad en zijn verhalen waren fascinerend. Het leek mij te gek.

‘Ik gooi het gelijk in de groep. Echt waar, je zult het geweldig vinden.’

Mijn neefje...

Wij komen uit een grote familie waar altijd wel iets gebeurt, maar de gezelligheid blijft overheersen. Gelukkig maar.

Ik heet Lena Lewis, vernoemd naar mijn oma. Het zou zo een artiestennaam kunnen zijn.

Ik ben onlangs dertig geworden en om mezelf in het kort te

beschrijven: ik ben blond, heb blauwe ogen en ben niet mager. Laat ik het maar netjes zeggen.

Ik werk al jaren in een kledingwinkel en ik ben geïnteresseerd in buitengewone zaken.

Dat is een familiedingetje. Wij houden er allemaal wel van. Het moet vooral niet te burgerlijk zijn.

Misschien wordt het ook erger naarmate ik ouder word, ik weet het niet. Vroeger was ik toch minder stoer dan nu.

Ik krijg ook steeds meer zin in gekkigheid.

De angst is verdwenen of misschien heb ik gewoon meer lef gekregen.

En oh ja, ik heb geen relatie, tenminste... nog niet.

Het lukt gewoonweg niet om de juiste te vinden. Iemand die bij me past. Iemand die de dingen, die ik wil doen, ook leuk vindt.

Het is best moeilijk om een maatje te vinden, een zielsverwant. Maar ooit vind ik hem. Ongetwijfeld, daar ben ik van overtuigd.

Tot die tijd rommel ik maar wat aan.

Al klinkt dat wel wat negatief. Het is niet zo dat ik elke week een andere scharrel in huis haal. Dat ook weer niet. Maar ik heb wat relaties gehad, die allemaal op een fiasco zijn uitgelopen.

Je moet niet zoeken, heb ik geleerd. Dan vind je hem niet.

Mijn neef heet overigens Mike. Wij schelen acht jaar.

Best een leeftijdsverschil.

Toch is de band die wij hebben ontzettend sterk. Misschien komt dat omdat onze interesses zo dicht bij elkaar liggen.

Eerlijk gezegd was ik ook niet echt verbaasd toen hij mij vroeg met hem mee te gaan. Het avontuur tegemoet. Hij wist allang dat ik *ja* zou zeggen.

Hij kent me door en door. Dezelfde eigenaardigheden.

Dezelfde dwaze gedachten.

Samen kijken we films die we in ons eentje niet durven te kijken. Het liefst vol spanning en avontuur. Maar ook sadistische films, zoals *Saw* en *Hannibal*.

Heel bijzonder, want in ons dagelijkse leven zijn wij beiden behoorlijk sociaal en altijd bereid een ander te helpen.

Egoïsme kennen wij niet en jaloezie zeker niet.

Die bewuste dag waarop hij me uitnodigde met hem mee te gaan – op ontdekkingsreis – staat me nog helder voor de geest.

Ik was dolenthousiast geworden, kon bijna niet wachten tot het zaterdag 22 augustus zou zijn en begon meteen na zijn vertrek op de woorden *Salve Mater* te googelen.

Op zulke momenten is Internet het mooiste wat er is.

Ik wist niet wat ik zag. Natuurlijk had hij er veel over verteld en ik had me er een bepaalde voorstelling van gemaakt, maar toen ik de foto's zag...

In één woord: wauw! Waar ging ik in hemelsnaam naartoe?

Was hij soms helemaal krankzinnig geworden?

Kleurrijk, vervallen, mysterieus.

Ik zag een verlaten terrein met gebouwen, omringd door een park. Het park zag er nog het meest angstaanjagend uit.

Ik zou er op een regenachtige zondagmiddag niet met man en kinderen naar toe gaan om te wandelen.

Maar die had ik dan ook niet.

Salve Mater.

Ik zag het staan. Boven de deuren van het gebouw.

En ik las de stukken tekst die op mijn scherm voorbij kwamen.

Ik las over de geschiedenis van deze oude psychiatrische inrichting voor vrouwen tijdens het interbellum, die zijn deuren al heel lang geleden had moeten sluiten.

Gebouwd in 1924 en geleid door Professor Fernand d'Hollander.

Een plek waar dingen gebeurden die het daglicht niet konden verdragen.

Waar experimenten werden gedaan met patiënten en waar het verplegend personeel bestond uit nonnen, genaamd *de Zusters van de Liefde*.

Alle beelden herinnerden nog aan de gruwelen van vroeger.

Ik geloof niet dat er echt liefde aan te pas kwam.

Maar misschien zat ik er wel helemaal naast.

Dat kwam eigenlijk door de foto's van de zusters met hun stalen en vrome gezichten. De rigiditeit drupte er vanaf.

En dan de experimenten die daar plaats vonden... brr...

Beter-maak-therapieën. Dikke doi.

Ik keek verder naar de foto's.

De oude wastafels, de vuile gordijnen en het bad - onder de verfspetters, niet te verwarren met bloedspetters - waarin de lichamen werden gewassen voordat ze op de tafel klaar werden gestoomd voor het hiernamaals.

Verdwaalde resten van een barbaars verleden.

Men was vertrokken en had her en der wat spullen achtergelaten. Spullen die herinnerden aan dat verleden.

Eigendommen van bewoners, zoals een achtergelaten schoen, een verdwaald boek, kledingstukken besmeurd met viezigheid, een oude bevlekte foto, een knuffelbeer.

Ik zag plafonds die afgebladderd waren en deuren die half verrot in hun sponningen hingen.

Overal lag werkelijk rommel. In de vensterbanken, in de kamers, in de gangen, zelfs buiten in het gras.

Alsof men op stel en sprong was vertrokken.

De foto's die ik online bekeek waren overdag gemaakt.

's Avonds was het terrein afgesloten voor publiek en dat was

misschien maar goed ook.

Voor ons zouden ze in dit ene geval een uitzondering maken, vertelde Mike me.

Er was contact gelegd met de beheerder. Daan en Kim hadden dit geregeld. Echt top van ze.

De beheerder vond het net zo spannend als wij, want hij had volmondig *ja* gezegd.

En ik vroeg me meteen af: Hoe zou deze locatie er in de nacht uit zien? Griezellig. Bijna horrorachtig. Een scène uit een film van Stephen King?

Maar ik zou het snel zien. We zouden daar met een zaklamp en heel veel apparatuur rond gaan dwalen.

Om er een beetje in te komen, had ik ze gevraagd wat ze nou zoal meenamen op zo'n verkenning.

'Oh, het gebruikelijke spul: een geluidsrecorder (EVP), een infraroodcamera en wat sonar apparatuur.'

Alsof het de normaalste zaak van de wereld was.

Ik wist niet eens wat het was. Een EVP? Maar ook daar bleek internet goed voor te zijn. Vooral Wikipedia.

EVP: Een geluidsopname die bovennatuurlijke stemmen opneemt die men toeschrijft aan overledenen en bovennatuurlijke wezens, zoals geesten, engelen of demonen.

Man, ik kreeg het nu al benauwd. Stel je voor dat we echt iets op zouden nemen. Ik zou blij verrast zijn, maar vreselijk schrikken.

Een infraroodcamera of warmtebeeldcamera: een camera die beelden waarneemt in het infrarode deel van het elektromagnetisch spectrum. Bij grotere golflengten kan men de uitgezonden warmtestraling van levende wezens en automotoren detecteren. Men kan ook 's nachts of in het

duister fotograferen, eventueel met een infrarode lichtbron, die een voor de camera wel, maar voor de ogen van de gefotografeerde niet zichtbaar licht uitstraalt, zodat de gefotografeerde zich onbespied waant.

Slik... oké!

Ik besloot het gedeelte *sonar* maar voor lief te nemen.

Ik moest het zien, van dichtbij, dan zou het allemaal wel bij me landen.

Ik vond het nu al zo bijzonder en het zou in de nacht nog indrukwekkender zijn.

Het zou vast voelen alsof je een actrice bent in een té enge film. Zo spannend. Nu al.

In de stilte van de nacht zou je een speld kunnen horen vallen.

Het rare was dat ik bij het bekijken van de foto's niet het gevoel had dat ik met een kliniek te maken had waarin men mensen echt wilde genezen.

Het leek mij meer op een gevangenis met tralies tussen de ramen, gemaskeerd door houten spijlen.

Eenmaal binnen, kwam je er waarschijnlijk nooit meer uit.

De werkelijke monsters hadden de leiding gekregen en de patiënten waren de slachtoffers geworden.

Ik wist dat ik dit wilde zien. Ik wilde het beleven en kon erbij zijn. Hoe vaak zou ik die kans nog krijgen?

In totaal heb ik bijna drie uur naar mijn beeldscherm zitten staren en gescrold, voordat ik opgeschrikt werd door geklop op het raam. Ik zat in één keer rechtop.

De buurvrouw. Of ik zin had in een borrel.

Ik kon me de dag niet heugen dat ik een borrel had afgeslagen, dus uiteraard glimlachte ik naar haar en antwoordde: 'Natuurlijk. Gezellig! Ik kom eraan.'

Ik kon het hele gebeuren niet voor me houden en vertelde

haar ook, vol enthousiasme, over mijn neef en over zijn hobby en ik zag dat ze gebiologeerd naar me zat te luisteren. Ik moet er wel bij zeggen: Mijn buurvrouw houdt er niet zo van, van die enge dingen.

Ze leest ook nooit een thriller en kijkt geen horrorfilms.

‘Dus je gaat op spoken jagen?’

Lachend vertelde ik haar dat spoken in mijn wereld niet bestaan, dat alles wat je hoort of ziet, energievelden zijn die in het universum zijn blijven hangen. Net als radiofrequenties.

Zo had ik het in elk geval voor mezelf vertaald, maar het was vast meer dan dat. Hogere natuurkunde, dat was het.

Maar daar zou ik later achter komen. Ik zat nu nog in de ontdekkingsfase.

‘Jij liever dan ik,’ antwoordde ze. ‘Ik zou het niet durven.’

Ik wel. Ik wist dat ik het wel zou durven.

Ik ben namelijk niet bang in het donker en eerlijk gezegd vind ik echte mensen enger dan een of ander *energieveld*.

Ik merkte dat ik ook steeds sneller ging praten en ze kwam er bijna niet meer tussen.

‘Ze werken met filmcamera’s en infrarood en ook met sonarapparatuur. Het is een groep: vier mannen en drie vrouwen. Ze hebben allemaal een taak en doen dit soort onderzoeken een paar keer per jaar.

Alles valt onder E.P.A.S.

En dat staat voor - ik las het op van het briefje dat ik voor me had liggen - European Paranormal Activity Society.

Ze zetten regelmatig filmpjes op hun website en werken wereldwijd voor nop, want betaald worden ze niet.

Je zou voor de gein eens moeten kijken. Het is echt zo gaaf.’

‘Dat geloof ik graag,’ lachte ze. ‘Maar niet voor mij.’

Ik had alle jongens en meiden nog niet in het echt ontmoet,

maar ik had wat foto's en filmpjes van hen bekeken. Ze zagen er stoer uit op de foto's.

Later, tijdens het avontuur zelf, zag ik ze. Twee prachtige blonde vrouwen, een stoere jonge donkerharige zestienjarige en vier stoere slimme gasten, waaronder mijn eigen neef.

Een mooi stel bij elkaar.

Ik wist toen alleen nog niet dat dit nachtje er-op-uit mij regelmatig uit mijn slaap zou houden.

2. Alleen

In het donker struin ik door de gangen op zoek naar een toilet. Waar is dat ding toch? Het is avond en toch wel griezelig als je helemaal in je uppie bent.

Ik ga gangetje in en gangetje uit.

De hele bende is er in groepen van twee of drie op uit getrokken, de gebouwen in. Onderzoek doen in het donker.

En ik moet zo ontzettend plassen.

Natuurlijk had ik een van hen kunnen vragen met me mee te lopen, maar dat heb ik bewust niet gedaan.

Kom op! Ik ben geen loser. Ik heb de hele dag stoer gedaan.

Ik zou die reputatie hooghouden.

Een zaklamp is alles wat ik bij me heb. Mocht ik iemand tegenkomen, dan zou ik hem altijd nog met die zaklamp op zijn kop kunnen slaan. Maar daar ga ik niet van uit.

Midden op het terrein staat een kerk met een binnentuin.

Om bij het toilet te komen, moet ik deels door de kerk en daarna rechtsom de tuin door.

Shit, wat eng in het maanlicht.

Ik krijg de kriebels van het standbeeld dat er staat van Onze Lieve Vrouwe. Het ziet er grimmig uit.

Even sta ik stil tussen de gebouwen op het grasveld. Heel bijzonder. Boven ons een volle maan.

Wat een gevoel om helemaal alleen te zijn. Die ongelooflijke stilte hier. En het schemer om me heen. Dit voelt zo bizar.

Als er nu iemand uit de bosjes zou springen, gewoon voor de gein, zou ik een hartstilstand krijgen.

Doorlopen, praat ik mezelf in. Je bent er bijna.

Eindelijk zie ik licht in de gangen die ik nog door moet.

Dit is het gedeelte waar de beheerder woont.

Aan de wand hangen zijn foto's. Prachtig.

Ik ben blij dat ik er ben, maar ja... ik moet ook nog terug. Na mijn toiletbezoek, pak ik mezelf weer bij elkaar en loop dezelfde route terug, door de verlichte gangen, door de maanverlichte tuin en bijzondere kerk richting het base camp, waar de projector de beelden via de laptop op de muur projecteert.

Ik moet ineens denken aan de verhalen die ik over deze verlaten plek heb gelezen.

In 1926 waren ze begonnen met 135 patiënten en datzelfde jaar stierven er al 11 onder leiding van moeder Mathilde. Gruwelijk, maar waar.

Het terrein was opgedeeld in meerdere kleine gebouwen, bestemd voor een bepaalde categorie patiënten en dikwijls ingericht voor een bepaalde klasse en uiteraard was daar de ligging in de vrije natuur, waarvan men dacht dat dit een heilzame werking zou hebben op de *geesteszieken*.

Behandelingen konden bestaan uit een therapeutische shock, koortstherapieën, een behandeling van syfilis, en metaaltherapie. Ook over watertherapie las ik wat.

Kans op genezing? Dan bleef je in het observatiepaviljoen. Werd je ongeneeslijk ziek verklaard? Dan kon je door naar een ander paviljoen. De patiënt leefde alsof hij in een rustoord zat. Maar schijn bedriegt.

De gestichtsarchitectuur liet de bezoeker in deze waan.

De patiënten waren gevangenen, ook al zagen zij de tralies niet en de omheinde muur, omgeven door een haag.

En ontsnappingen waren er ook. Het gebeurde regelmatig dat patiënten, die ontsnapt waren, onder de trein sprongen op de spoorweg in de buurt van Salve Mater.

Het was toch niet te geloven. Wat een ellende.

Ik had een triest verhaal gelezen over een jonge vrouw die op het spoor was gaan liggen en bij dat ongeluk beide armen en benen verloor.

Helaas voor de arme ziel overleefde ze haar zelfmoordpoging.

Ze wilde echter zo graag dood, dat ze daarna met rolstoel en al het water is ingereden en alsnog de dood heeft gevonden door verdrinking. Wat een leed!

Vanmiddag om 13.00 uur waren we vertrokken vanuit Rotterdam met de E.P.A.S. groep.

We verzamelden thuis bij Phil en Tanja. Daar had ik ook hun dochter Tina ontmoet.

Leuke mensen, heel gastvrij en ik had ook het idee dat alles hier kon. De kamer stond blauw van de rook. Het maakte allemaal niet uit. Ze leefden nu en niet morgen.

Een uurtje later waren we, na vele bakken koffie en meerdere sigaretten, vertrokken met twee auto's op weg naar onze bizarre bestemming.

Ik was de vreemde eend in de bijt. Ik was een gast, maar ik voelde me meteen een van hen.

Wat een dosis energie straalden deze mensen uit.

Ik vond ze eigenlijk vanaf het eerste moment fantastisch, stuk voor stuk. De manier waarop ze zich kleedden, helemaal in het zwart.

Die hoodies met het logo erop van E.P.A.S. en hun kistjes onder hun stoere zwarte broeken.

Maar ook de manier waarop ze met elkaar omgingen, als partners in crime. En ik zat erbij, achterin mijn eigen auto, op weg naar Leuven. Ik voelde me zo cool.

Uiteraard had ik ook zwarte kleding aangetrokken. Ik had het Mike van tevoren gevraagd. Natuurlijk wist ik ook wel

dat een minirok en naaldhakken geen optie zou zijn.
De rit er naar toe met de portofoons was al een spionagefilm op zich. Alsof ik de vrouwelijke James Bond was, achtervolgd door twee auto's op de snelweg.
Allen met maar één doel voor ogen: Salve Mater. Een hele nacht op pad.
Onderweg, net over de grens bij België, stopten we bij een tankstation om de benen te strekken en kwamen de thermoskannen koffie, blikjes red bull en de broodjes bapao tevoorschijn.
Heerlijk. Na zo'n rit konden we wel wat te eten en drinken gebruiken.
Ik voelde me raar ontspannen. Alsof het niet nieuw voor me was. Alsof ik erbij hoorde en dit vaker deed.
Ik kletste wat met de mannen en vrouwen om me heen. Leuke mensen, echte avonturiers die naar dit moment toegeleefd hadden. Ik vroeg hen naar hun ervaringen en waar ze zoal waren geweest.
Ik wist niet dat het erg moeilijk was om op zo'n locatie te kunnen komen.
Salve Mater zou alleen overdags bezocht mogen worden, door urbex fotografen (*).
Ik kende het helemaal niet. Maar ik kon me wel voorstellen dat dit soort locaties prachtige plaatjes zouden opleveren. En dit kon allemaal overdag. Dan was het toegestaan.
In de nacht was echt de uitzondering op de regel.
Maar blijkbaar lukt alles als je met een goed verhaal komt en met een dosis overtuigingskracht.
Omdat dit voor deze mannen en vrouwen niet hun eerste keer was, reden we er in één keer naar toe. Het zonnetje scheen, het was een prachtige dag.

Ik hoopte dat het zo de hele dag zou blijven.

Bij aankomst stopten we bij een van de gebouwen, dat voor een klein gedeelte bewoond werd door de beheerder van het terrein.

Terwijl we wachten tot de deur open zou gaan, wezen de jongens mij de gebouwen aan waar het vannacht allemaal zou gebeuren.

Ik keek om me heen. Prachtige terra-kleurige gebouwen met witte kleine raampjes. En niet één, maar wel vijf gebouwen of meer.

Vervallen, dat wel, maar in de verte ook deels gerenoveerd.

‘Dat zijn appartementen geworden!’

Phil wees naar rechts.

Ik keek naar de opgeknapte kant van het terrein. Het zag er echt prachtig uit. Van binnen moest het ook geweldig zijn. Er zaten vast hoge plafonds in en gerenoveerde deuren, maar alles vast nog verder in de oude stijl. Steile trappen van marmer en zware houten leuninggen.

De vervallen gebouwen zouden eendaags ook aan de beurt zijn. Nu hadden wij de kans nog om er een kijkje te nemen. Volgend jaar waarschijnlijk niet meer.

Daan en Kim belden aan. Een grijze charmante man opende de deur. Hij was aardig, in de vijftig, sympathiek, gedreven, geïnteresseerd en een kei van een fotograaf. Dat bleek later. Zijn fotowerk bestond vooral uit erotische foto’s.

Niet vulgair bloot, maar prachtig gefotografeerde vrouwen, echte kunst. Er was niets ordinairs aan.

Hij liet ons zijn werk zien, dat in de gangen hing. Ik vond het meteen mooi. Het leek wel een expositie. Een lange gang vol met dit soort foto’s.

Hij liet ons het gedeelte zien waar hij woonde op de begane

grond. En ik dacht bij mezelf: Dat je daar gaat wonen, op zo'n verlaten terrein. Je moet wel knettergek zijn.

Ik moest er niet aan denken, geen mensen om me heen en ik vertelde hem dat ook.

'Maar ik woon hier niet alleen,' zei hij. 'Mijn dochters logeren regelmatig bij mij.'

Ze bleken nog niet zo oud te zijn en eigenlijk vroeg ik me gelijk af: Hoe zouden zij het vinden, omringd door een vervallen ziekenhuis, een op instorten staand gekkenhuis, een kinderopvanghuis en een mortuarium?

Het moest verschrikkelijk zijn om in een donker gebouw te wonen, waarvan alleen jouw eigen gang verlicht is.

Maar het zou vast wel wennen na een tijdje.

Ik neem aan dat zij er op een andere manier naar keken dan wij deden.

Wij zagen spanning, sensatie en een nachtelijk avontuur. Hij zag vast ruimte en rust. En er waren lange gangen waar hij zijn *kunst* kon etaleren.

Later, onderweg naar het toilet zou ik er nogmaals naar kijken. Met een zaklantaarn in de hand. Prachtige foto's. Nee, dit kon je geen naakt noemen.

Hij wees ons de kerk en showde ons de ruimte ernaast. Adembenemend mooi en heel mystiek. Hier konden we onze spullen neerzetten en een base camp opzetten.

Ik keek nogmaals om me heen naar de ruimte.

In één woord: geweldig. Alsof je in een andere wereld terecht gekomen was.

Ik zag de rest ook gluren en we keken elkaar even glimlachend aan. Zij dachten wellicht precies hetzelfde. Ze hadden er zin in. En ze hadden er ook heel lang naar uitgekeken.